

likanu Slomšku postavil vredni duševni spominek! Al za to treba mu okoli 800 naročnikov in zanesljivih plačnikov.

Politične stvari.

Kdo dela razpor?

Čem bolj se bliža obravnava vojaške postave v zbornici poslancev, tem bolj se množijo glasi, da se bode ustavaška stranka uprla tej postavi. Po takem se tedaj zmerom očitneje kaže, da ustavaški patrijotizem, s katerim se je ta stranka zmirom šopirila in vzlasti nas Slovane pred vlado kot sovražnike Avstrije denuncirala, bil je golo hinavstvo. Čehe, katerih 16 let ni bilo na Dunaj v državni zbor, so proglašali za Moskovite, in tudi vsi drugi Slovani bili smo jim panslavisti. Zdaj, ko čez 16 let imamo popoln državen zbor in vsi poslanci konservativne stranke delajo na soglasno postopanje o vseh važnih državnih vprašanjih, zdaj pa se ustavoverci upirajo eni najvažnejših postav. Nikomur ni neznan, da vojaštvo je velika butara, ki jo nosijo vsi narodi Evrope; vsak vé, da velike stalne armade so ljudstvu stalna nadloga, katera ne pripušča, da bi se popolno zacelile rane, ki jih je toliko let gospodarstvo liberalcev sekalo blagostanju ljudstva. Al hudodelstvo velike izdaje bilo bi zahtevati od avstrijske vlade, da bi ona sama orožje na stran položila, da bi ona prva pred vsemi družimi vladami stalno armado razpustila ali jo na toliko zmanjšala, da bi ne bila v stanu braniti državo kakoršnega koli nevarnega napada. In prav to je, kar je konservativno stranko v zbornici poslancev pripeljalo do trdnega sklepa, da bode soglasno glasovala za predlog vladni, ne na ljubo ministru Taaffe-u, ampak iz poštenega patriotizma.

Če ustavoverci hočejo nasprotovati sprejemu vojaške postave zgolj zato, da bi vrgli Taaffeovo ministerstvo, jih moramo vendar vprašati: kaj neki je pregrešilo zoper ustavo, kaj neki je vsulo pred prag konservativni stranki, da ga za to preganjajo ustavoverci? Naj nam povedó le eno tako dejanje! Če se ustavoverci bojijo, da se ministerstvo potem, ko ima vojaško postavo po svoji volji v žepu, popolno vrže v naročje konservativcem, more pač isti strah imeti konservativna stranka, da se minister Taaffe popolno zedini z ustavoverno stranko. Vojaška postava je postulat države avstrijsko-ogerske, je postulat krone, je postulat skupne vlade.

Tudi naši poslanci in ž njimi poslanci cele konservativne stranke čutijo veliko odgovornost, ki jo na-se vzamejo z glasovanjem za to, da število vojakov, kakor dosihmal, tako tudi za 10 let naprej znaša za čas potrebe 800.000, al zato oni ne bodo pozabili na to, da se davkoplačevalcem butara vojaških stroškov olajša kolikor mogoče.

Naši dopisi.

V Gorici 23. nov. — Imamo že nekaj let v Gorici „društvo goriških gospá v podporo ubogim“, katero jim po zimi kosilo kuhati daja in to s pomočki, ki jih dobiva po prostovoljnih darovih, po predstavah v gledišči i. dr. Letos je napravilo to društvo „bazar“. Ker je pa došlo premalo darov, razposlalo je te dni predsedništvo društveno v 3 jezikih vabilo, da naj bi do 25. t. m. poslal, kar ima še kdo poslati. Nad tem

pozivom samim na sebi se gotovo nihče spodtikati ne more, k večemu nad obliko nemškega in slovenskega teksta, katerih kritika pa ne spada sem. Kdo bi bil tedaj mislil, da bode vabilo komu v pohujšanje za to, ker je — v 3 jezikih natisneno?! Poslušajte, kako piše o tem naš (?) čez-Sočni „Isonzo“! „... V Gorici se govori, piše in misli po italijanski („italiamente“), za tega voljo zadostuje v povabilu namenjenem meščanom italijanski jezik; škoda za čas, trud in denar, ki se je potratil za prevod v dva druga jezika. Že lani je bila prestava v nemški jezik neopravičena; kar se je pa letos zgodilo, je absurdno..... K čemu je vabilo predstavljeno v slovenski jezik? v jezik naših kmetov? Kmetje ne berejo, in to iz naravnega vzroka, ker — brati ne znajo; dokaz temu piólo število čitateljev „Soče“. Ali se je vabilo prestavilo za tiste 3—4 panslaviste, ki so si napravili med nami svoje šotore? Če je tako, je predsedništvo slabo računilo, ker ni vedelo, kako daleč sega njihova radodarnost. Bolje bi bilo, ko bi se bili prihranili stroški za prevod, papir in tisk in da bi se bil obrnil dotični denar, ubogim na korist...“. Tem besedam — gotovo v uredništveni pisarnici skovanim — dalo je uredništvo obliko lista neke gospé do uredništva. Če je res kaka gospá kaj tacega pisala, naj ji veljajo besede, ki jih je pater Abraham a St. Clara v neki pridigi rekel dunajskim gospém svojega časa. Če je pa navedeni list uredništvena trojica skovala — nimamo v priprostim kmetovskem slovenskem jeziku dovolj primerne in krepkega izraza, da bi spodobno zaznamili „Isončevo“ nesramnost. Znabiti bi pisatelju omenjenega lista pristojal znani izrek neutralnega jezika: „Das ist eine Gemeinheit“! V deželnem zboru in odboru je enakopravnost obeh deželnih jezikov že od nekdanj priznana; prav tako v šolah; po oglih mestnih ulic beremo večkrat razglase v treh jezikih in celó „Isonzo“-vega kandidata, dr. Vicentini-a, volitveni oklic — s kubitalnimi črkami tiskan — kinčal je pred 4 meseci naše ogle; in zdaj — se hinavci spotikajo nad nedolžnim 3jezičnim vabilom! Bog varuj, da bi vsi naši someščani taki bili. Vem pa za gotovo, da so se vsi pošteni Lahí grozili nad hudobnim anakronizmom „Isonzo“-ve klike. Tudi Slovencem pravični „Eco del Litorale“ piše o tej zadevi danes tako: „... Ta gospá ne pozná dolžnosti uljudnosti.... Slovenski jezik ni le jezik naših kmetov, temuč tudi mnogih olikanih oseb v Gorici, ktere bi lahko tisto gospó v kulturi podučevale... Sicer pa je naše mesto mejno mesto; govoriyo se tu 3 jeziki: italijanski, nemški in slovenski, in je želeto, da bi bila sloga med tukajšnjimi narodnostmi.“ Fiat! — V čitalnici bo jutre veselica, pri kateri se bodo pobirali prostovoljni doneski za pogorelce v Koritnici na Bovškem. — Za te iste pogorelce je podaril presvitli cesar 600 gold. — Tudi po vsej deželi se nabirajo za-nje milodari. — V 4 tukajšnjih cerkvah bodo večdnevne izredne svečanosti o 25letnici razglasitve vérske resnice neomadežvanega spočetja D. Marije (8. dec.). — Grofinja Chambord je prišla v petek ponoči v Gorico; v prvi polovici decembra pride tudi grof. — V Št. Petru je obhajal oče državno-zbornega predsednika, eksc. flem. grof Iv. Coronini svoj 86letni rojstni god. Častitljivemu starčeku sta še čvrsta duh in teló.

Iz Kostanjevice 20. nov. (Goveja kuga. Gosp. Dolenc pri nas.) Prosti smo kuge! Sl. deželna vlada je razglasila, da so Kostanjevica in Globočice goveje kuge proste, le Slinovce so še zaprte, kjer se je bila kuga najkasneje objavila. Nek besen človek se je bil v „Slovenecu“ zavoljo mojega dopisa v „Novicah“ in v „Narodu“ čez-me spravil ter me skušal z blatom ometati, a